Jaargang 116. Woensdag, 8 Julij 1857. No. 81.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant is verzonden Bijblad no 8, inhoudende: Verslag van de handelingen der Provinciale Staten van Groningen.

SCHUTTERIJ.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, — gezien hebbende Z. Ms. besluit van den 28sten Junij 1838 (*Staatsblad* no. 42), houdende maatregelen tot de oprigting van de Schutterijen, en waarbij de werkzaamheden worden geregeld van de Commissie van Onderzoek, naar aanleiding van art. 15 der Wet van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), —

Brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, behalve diegenen, welke ligchaamsgebreken hebben, en te [illegible], bij de wet worden toegestaan de onderstaande TERMEN tot VRIJSTELLING en UIT[illegible] achter elk geval uitgedrukt.

TERMEN TOT VRIJSTELLING EN UITZONDERING.	IN TE LEVEREN STUKKEN TER BEVESTIGING.
1.) *De Geestelijken van alle Gezindheden.*	1.) *Dezelfde Bewijsstukken, welke voor de vrijstelling van de Dienst der Nationale Militie worden gevorderd.*
2.) *De Professoren en Lectoren aan de Hoogescholen, aan de Athenaea en de Seminariën.*	2.) *Het Besluit of de Acte van Aanstelling als zoodanig.*
3.) *De Studenten in de Godgeleerdheid. Zullende als zoodanig alleen worden aangemerkt zij, die aangenomen zijn, en hun Onderwijs ontvangen op de Nederlandsche Hoogescholen, Athenaea en Seminariën.*	Voor de Hervormden en Lutherschen. 3.) *Certificaat van den Rector Magnificus van de Hoogeschool of het Athenaeum, op het getuigschrift van den Professor, bij wien de Student collegie houdt.* Voor de Roomschen. *Certificaat van den Bisschop, of, bij gebreke van denzelven, van den Kerkvoogd, die den Bisschop vervangt, als Vicaris-generaal en Aarts-Priester.* Voor de Remonstranten. *Certificaat van Curatoren van het Seminarium, op het getuigschrift van de Hoogleeraars.* Voor de Doopsgezinden. *Certificaat van Bestuurders en Curatoren van het Seminarium, op het getuigschrift van de Hoogleeraars.* Voor de Israelieten. *Certificaat van de Hoofdcommissie tot de zaken der Israelieten of derzelver Gecommitteerden, op het getuigschrift der Opzigters van het Seminarium.*
4.) *De uit de dienst van den Staat te Lande of ter Zee eervol ontslagen of gepensioneerde Officieren.*	4.) *Het eervol ontslag of de Acte van Pensioen.*
5.) *De Officieren, eervol uit de Schutterij ontslagen.*	5.) *Het besluit van ontslag.*
6.) *De broeder van hem, die in persoon voor zich zelven bij de Schutterij dient, met dien verstande, dat van een ongelijk getal slechts de kleinste helft tot de dienst zal worden geroepen; strekkende deze bepaling zich niet uit tot zoodanige broeders, die, om welke reden ook, niet meer bij hunne ouders inwonen.*	6.) *Behalve een schriftelijk bewijs van deze dienst, door den Kommandant der Schutterij af te geven, een schriftelijk bewijs van het Plaatselijk Bestuur, dat de dienende broeder met hem bij zijne ouders inwoont.*
7.) *Die aangesteld zijn voor de dienst der Nacht- of Brandwachten en der Brandspuiten.*	7.) *De deswege bij hen voorhanden zijnde bewijzen van aanstelling.*
8.) *Lijf- en Huisbedienden, voor welke als Dienstboden de Personele Belasting wordt betaald.*	8.) *Een Certificaat van den Persoon, bij welken zij als zoodanig dienstbaar zijn, gecertificeerd door het Plaatselijk Bestuur.*
9.) *Zij, die voortdurend uit Armenkassen bedeeld of in Armen-Gestichten opgevoed en onderhouden worden.*	9.) *Eene schriftelijke en door het Plaatselijk Bestuur gecertificeerde verklaring van Bestuurders der Gestichten, houdende opgave, waarin de bedeeling bestaat en sedert wanneer, en op welke tijdstippen dezelve genoten is.*

Dat tot het opmaken der Certificaten onder no. 6, 8 en 9 vermeld, zal worden gevaceerd ter Secretarij dezer Gemeente, op DINGSDAG den 7den Julij 1857, des voormiddags van 10 tot 1 uur, voor diegenen, welke vóór den 1sten Junij van dit jaar voor de Schutterlijke dienst ingeschreven zijn.

Dat zij, die zoodanige Certificaten benoodigd zijn, zich op dat tijdstip aldaar zullen moeten vervoegen met de bewijsstukken in no. 6, 8 en 9 vermeld; moetende diegenen, welke reclameren op de dienst van Broeders, voorzien zijn van twee ter goeder naam en faam staande getuigen met den toestand van het huisgezin wel bekend en hunnen naam kunnende teekenen.

Dat voorts de gehuwden en weduwenaars met een of meer kinderen, ter bekoming van eene huwelijksacte, zich kunnen vervoegen aan het Bureau van den Burgerlijken Stand, des voormiddags van 10 tot 12 uur, medebrengende twee bekende getuigen, die het leven van de vrouw, of, deze overleden zijnde, het bestaan van kind of kinderen kunnen bevestigen.

Zij zullen het Certificaat, hetwelk dien ten gevolge wordt opgemaakt, moeten indienen bij de Commissie bedoeld bij art. 11 van de wet op de Schutterijen, van den 11den April 1827, en hetzelve daartoe *vóór* den 9den Julij dezes jaars ter Secretarij dezer Gemeente moeten inleveren.

Dat wijders diegenen, welke Certificaten van de Schutterlijke dienst noodig hebben, zich, ter bekoming daarvan, kunnen vervoegen op MAANDAG den 6den Julij 1857, des voormiddags van 12 tot 1 uur, in de Krijgsraadkamer op het Raadhuis alhier.

Dat meergemelde Commissie, tot het onderzoeken van, en de beslissing omtrent de redenen van vrijstelling en uitsluiting van de Schutterlijke dienst, derzelver zittingen zal houden in de zaal van den Militieraad op het Raadhuis, en *wel voor diegenen, welke vóór den eersten Junij van dit jaar voor de Schutterlijke dienst ingeschreven zijn, en voor diegenen, welke reeds bij de Schutterij zijn ingelijfd, en in het gepasseerde jaar verzuimd hebben hunne redenen van vrijstelling in te dienen*, op DONDERDAG den 9den Julij 1857, des voormiddags van 9½ tot 12 uur.

Dat diegenen, welke met ziekte of gebreken behebt, en *mede vóór den 1sten Junij dezes jaars ingeschreven zijn*, en diegenen, welke reeds bij de Schutterij zijn ingelijfd en ligchaamsgebreken hebben, alsmede dezulken, welke hunne nommers verkiezen te verwisselen, vergezeld van de Nommerverwisselaars, mede in voornoemd lokaal voor de Commissie moeten verschijnen op DONDERDAG den 9den Julij 1857, des voormiddags van 9½ tot 12 uur.

Dat diegenen, welke op gemelden tijd en plaats voor de Commissie niet verschijnen, zullen gehouden worden, geene redenen tot vrijstelling te hebben, en, voor zoo verre zij dienstpligtige nommers getrokken hebben, bij de Schutterij zullen worden ingelijfd; blijvende het hun evenwel vrij, om hunne redenen tot vrijstelling in een volgend jaar te doen gelden.

Wordende bij deze de belanghebbenden herinnerd aan art. 14 en 15 van gemeld Koninklijk Besluit, luidende als volgt:

Art. 14. »Hij, die, na zijne inschrijving voor de Schutterij, in Militaire dienst [illegible], te lande of ter zee, zal daarvan, met overlegging van een bewijs van zijne dienst, dadelijk kennis geven aan het Bestuur zijner gemeente, hetwelk zorgt, dat hij, die Schutterij niet ingelijfd zijnde, door de Commissie bij art. 15 der wet vermeld worde vrijgesteld, of wel, ingelijfd zijnde, dat hij dadelijk van de rolle der Schutterij worde afgevoerd. In geval de vermelde kennisgeving aan het Bestuur wordt verzuimd en de nalatige, dien ten gevolge op de rolle der Schutterij gebragt, en bij dezelve wordt ingelijfd, of wel op de rolle blijft gevoerd, zullen de strafbepalingen, die de wet in geval van verzuimde dienst oplegt, op hem van toepassing blijven."

Art. 15. »De bepaling in het vorige artikel is ook van toepassing op hen, die na de inschrijving van woonplaats veranderen, [illegible] artikel 27 der wet, kennis gegeven te hebben aan het Bestuur der Gemeente, welke zij verlaten."

En opdat deze kome ter kennis van een' ieder, zal dezelve in de *Groninger Courant* geplaatst en voorts aangeslagen worden.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 2den Julij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

GELDLEENING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de RAAD, overeenkomstig art. 7 van het PLAN der GELDLEENING van **ƒ 100,000**, vastgesteld bij Raadsbesluit van den 5den Augustus 1854, no. 2, op den 1sten dezer is overgegaan tot de **UITLOTING** van eene **SCHULDBEKENTENIS** der gemelde **GELDLEENING**, om op den 1sten November 1857 te worden afgelost, en dat bij die Uitloting is getrokken Nommer **27**, groot **ƒ 1000**; welke Schuldbekentenis diensvolgens op den 1sten November aanstaande, ten Kantore van den GEMEENTE-ONTVANGER zal worden AFGELOST; waarvan door deze, volgens art. 8 van gemeld Plan van Geldleening, aan den Houder van het uitgetrokken Nommer kennis wordt gegeven.

GRONINGEN, 2 Julij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

GELDLEENING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de RAAD, overeenkomstig het 7de Artikel van het PLAN van NEGOTIATIE van *ƒ* **50,000—00**, gevoegd achter de Notificatie van den 23sten Augustus 1838, op den 1sten dezer is overgegaan tot de **UITLOTING**, voor de **AFLOSSING**, op den 1sten November aanstaande, van **TIEN SCHULDBEKENTENISSEN** der gemelde Negotiatie, ieder groot *ƒ* **500—00**, en dat bij die uitloting zijn getrokken de navolgende nommers van Schuldbekentenissen, te weten: nos. **18, 85, 43, 34, 72, 36, 61, 38, 9** en **86**; welke Schuldbekentenissen alzoo op den 1sten November aanstaande, ten KANTORE van den GEMEENTE-ONTVANGER zullen worden afgelost; waarvan door deze, volgens art. 8 van gemeld Plan van Geldleening, aan de Houders der uitgetrokkene Nommers kennis wordt gegeven.

GRONINGEN, 2 Julij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Geldleening.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de RAAD, overeenkomstig art. 6 en 7 van het PLAN der GELDLEENING van **ƒ 180,000—00**, bij Notificatie van den 27sten Augustus 1846 bekend gemaakt, op den 1sten dezer is overgegaan tot de **UITLOTING** van **TWEE SCHULDBEKENTENISSEN** der gemelde Geldleening, om op den 1sten November aanstaande te worden afgelost, en dat bij die uitloting zijn getrokken de Nommers **152** en **8**, ieder ad **ƒ 1000**, welke diensvolgens op den 1sten November aanstaande ten KANTORE van den GEMEENTE-ONTVANGER zullen worden **afgelost**; waarvan door deze, volgens art. 8 van gemeld Plan van Geldleening, aan de Houders der uitgetrokkene Nommers kennis wordt gegeven.

GRONINGEN, 2 Julij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Te New-York heeft eene botsing plaats gehad van eenen zeer zonderlingen aard. Twee politiën stonden daar namelijk vijandig tegen elkander over en betwistten elkander met zooveel verbittering het uitsluitend regt om de openbare orde te handhaven, dat deze indedaad daardoor ten ernstigste werd verstoord. Aanleiding tot deze botsing heeft gegeven, dat de gouverneur van den staat New-York zich geregtigd heeft geacht om het personeel der stedelijke politie te benoemen. Het hoofd van het stedelijk bestuur is tegen deze daad opgekomen en heeft zijne eigene politie in stand gehouden tegenover die van den gouverneur. Hiervan zijn strijd en hartstogtelijke proclamatiën het gevolg geweest. De gouverneur heeft den lord-major van New-York gevangen willen nemen, doch deze laatste heeft onverwijld een borgtogt van 10,000 dollars gestort. Sedert bebben de partijen de zaak onderworpen aan het oordeel van het hoog geregtshof der Vereenigde Staten.

De spanning is gedurende drie dagen in New-York zeer groot geweest en herhaaldelijk is men op straat handgemeen geraakt, bij welke gelegenheid verscheidene personen het leven hebben verloren en een aantal meer of minder belangrijk zijn gekwetst. De gewapende magt is opgeroepen, om mede te werken tot het herstel der orde. — Terwijl dit alles voorviel, is generaal *Walker* van Nicaragua te New-York aangekomen. Zoo als te verwachten was, is de luisterrijke ontvangst, welke zijne voorstanders hem hadden voorbereid, ten gevolge van het politie-oproer grootendeels mislukt.

— Uit New-York wordt nog gemeld, dat de maarschalk *Narvaez* den gouverneur-generaal van Cuba, den generaal *Concha*, teruggeroepen heeft, omdat hij deel heeft genomen aan den slavenhandel, die op dit eiland nog immer ter sluiks gedreven wordt. Die terugroeping heeft plaats gehad op vertoogen der Engelsche regering, wier gezant te Madrid de meest overtuigende bewijzen heeft overgelegd, dat de gouverneur-generaal zich aan dien handel heeft schuldig gemaakt of dien had toegelaten.

TURKIJE.

Berigten uit Konstantinopel van den 25sten Junij melden, dat eene Russische stoomboot, welke de Engelsche vlag had geheschen, de Circassische havens Gelnidseck, Sudsjuck-kale en Sandal genaderd, in den grond is geboord, en dat de goederen zijn geroofd.

ITALIË.

De revolutionaire geest is in Italië weder wakker geworden. Tegen de openbare orde in het koningrijk Napels zoowel als tegen die in Toskanen en Sardinië is een nieuwe aanslag beproefd. De regeringen zijn echter op hare hoede geweest en van daar de mislukking van den aanslag.

Het eerst zou de zamenzwering te Genua beproefd worden. De Sardinische regering was evenwel van hetgeen gaande was, onderrigt. Zij liet in den nacht van den 29sten op den 30sten Junij huiszoekingen doen, hetgeen ten gevolge had, dat ongeveer 200 personen gearresteerd en duizenden geweren met ander wapentuig en eene groote hoeveelheid ammunitie door de politie in beslag genomen werden. Hoewel dus het plan ontdekt was, schijnen de zamengezworenen echter hun voornemen te hebben willen doorzetten en waagden een aanval op de forten van Sperone en Diamante, die de stad beheerschen. Zij hebben zich ook werkelijk van laatstgenoemde sterkte kunnen meester maken, doch door de kracht, waarmede de regering tegen hen werkzaam was, bleef het fort slechts gedurende één nacht in handen der oproerlingen.

De rust te Genua is niet verder gestoord. De instructie der zaak wordt voortgezet, zij heeft vele nieuwe arrestatiën ten gevolge gehad en het bevestigt zich, uit de afgelegde bekentenissen, dat de zamenzwering van Mazzinistischen oorsprong is. De Sardinische regering heeft, door hare organisatie en populariteit, van zoodanige dwaze pogingen niets te vreezen en heeft besloten met groote gestrengheid te werk te gaan. Zij heeft van dit besluit reeds aan onderscheidene hoven kennis gegeven.

Te Livorno hebben de ontevredenen zich meester gemaakt van de stoomboot *Cagliari*, en zijn daarmede naar Ponza, een aan Napels behoorend en tegenover Gaëta gelegen eiland, gestevend, hebben de aldaar opgeslotene gevangenen, ten getale van 300, in vrijheid gesteld en gewapend, en zijn met hen verder zuidwaarts, in de baai van Policastro, op de Napelsche kust geland. De oproerlingen werden terstond door de gewapende magt nagezet en de stoomboot in beslag genomen, zoodat de terugtogt hun was afgesneden. In de provincie Salerno zijn zij achterhaald en uiteengejaagd door de gendarmerie van het district, ondersteund door de stedelijke burgerwacht. Van weerskanten zijn dooden gevallen. De twee fregatten, welke het stoomschip *Cagliari* hebben vermeesterd, hebben aan boord van dat vaartuig eene groote hoeveelheid wapenen gevonden.

De omstandigheid dat de opstand op verschillende punten van Italië tegelijk uitbarstte en aan de partij van *Mazzini* toegeschreven wordt, geeft grond tot het vermoeden, dat geene bijzondere grieven tegen de eene of andere regering als oorzaak van deze beweging beschouwd moeten worden, maar dat de partij die de eenheid van Italië wil, haar heeft in het leven geroepen.

Overigens weet men niets naders van Livorno, dan alleen, dat ook de Toskaansche regering voorbereid was. De strijd is daar echter bloediger geweest dan te Genua; hier werd slechts een agent van polijie gedood, terwijl te Livorno onderscheidene gendarmen en veertien opstandelingen het leven verloren.

Te Napels heeft het berigt van de ontdekking van een komplot geene enkele demonstratie ten gevolge gehad; alles is daar rustig gebleven. Men mag dus aannemen, dat de opstandelingen Genua en Livorno tot uitgangspunt hunner operatiën gekozen hadden, om vervolgens de zee over te steken, ten einde eene landing op verschillende punten van het koningrijk der beide Siciliën te doen. De mislukking hunner plannen te Genua en Livorno, waar de zamenzwering ontdekt is, en de gevolgen hunner landing in Salerno, hebben echter aan de roekelooze onderneming geheel en al den bodem ingeslagen. Uit die onderneming zal hoogst waarschijnlijk voortspruiten, dat de wensch naar hervormingen in het koningrijk Napels door de hardnekkige regering van dit land opnieuw als ontijdig of als onbekookt zal worden voorgesteld. Het zal dus de goede zaak zijn, die natuurlijk met de zamenzwering niets te maken had, op wier nadeel zij eindelijk uitloopt.

Men zegt ook dat Engeland en Oostenrijk van de zamenzwering kennis hadden en brengt daarmede in verband de komst der flotille van den admiraal *Lyons* te Spezzia en het bijeentrekken van Oostenrijksche troepen in Lombardije op de Modeensche grenzen. Sommigen brengen zelfs de reis des Pausen in verband met de vrees voor eene revolutionaire crisis in Italië, vermits Z. H. te Bologna beter beschermd kon worden door de Oostenrijksche, dan te Rome door de Fransche troepen. Ook kon hij van daar spoediger Triëst en Venetië bereiken. Dit laatste is echter slechts een gerucht in Italië vrij algemeen verspreid.

In de kamer van Sardinische afgevaardigden hebben den 1sten Julij te dezer zake interpellatiën plaats gehad, welke de heer *Ratazzi*, minister van binnenl. zaken, beantwoordde door een verhaal te geven van het gebeurde.

Hij zeide, dat de regering bekend was geweest met de plannen der insurgenten en daarnaar hare maatregelen had genomen. Zij had zich niet geregtigd geacht om personen gevangen te nemen vóór dat een begin van uitvoering was gegeven aan het plan van den opstand, en daarbij ook gerekend op den goeden geest der bevolking van de stad.

Te dezer zake wordt aangemerkt, dat die geest wel wat te wenschen overlaat, vooreerst omdat de regering de arsenalen naar Spezzia gaat overbrengen, en verder omdat de bevolking, blijkens een door den raad genomen besluit, weigert haar aandeel in sommige indirecte belastingen te dragen. Beide deze omstandigheden hebben aanleiding gegeven tot eene ontevredenheid, waarmede de Mazzinisten waarschijnlijk hun voordeel hebben denken te doen.

— De Sardinische regering heeft eene volledig ingerigte tabaksfabrijk ontdekt en wel in het Franciskaner klooster Alla Pace te Genua. De voorname ondernemers van deze verboden fabricatie (in Sardinië bestaat namelijk de tabaksregie) waren de klooster-geestelijken zelven, die dit voordeelig bedrijf reeds sedert 27 jaren aldaar uitgeoefend hebben.

— Uit Bologna wordt gemeld, dat de aanwezigheid van den Paus aldaar eene groote mate van welvaart verspreidt, daar het getal vreemdelingen die aldaar aankomen, dagelijks grooter wordt. Z. H. zal, na Florence bezocht te hebben, weder naar Bologna terugkeeren. Men zegt, dat in die stad onderhandelingen worden gevoerd, om alle vreemde bezetting nog in den loop van dit jaar uit de Kerkelijke Staten te verwijderen. Bij de tegenwoordige orde van zaken en onder het bestuur van kardinaal *Antonelli* wordt echter zeer aan de mogelijkheid daarvan getwijfeld.

ZWITSERLAND.

Aan dr. *Kern* is door den grooten raad van Neufchâtel het eere-burgerschap van dat kanton toegekend. De stemming daarover heeft door opstaan of blijven zitten plaats gehad, en niet één der ruim twintig koningsgezinden in deze vergadering is opgestaan, om zich tegen dit blijk van dankbaarheid te verzetten.

— De inwijding van den hoogst gelegen spoorweg op het vaste land, nl. dien van Chaux de Fonds naar Locle, heeft den 1sten dezer met veel luister plaats gehad. Deze weg loopt over eene bergvlakte, welke zich 1000 Ned. el boven het vlak der zee verheft. De werken nabij Locle, dat in eene soort van diepte ligt, daarvoor aangelegd, verdienen de meeste bewondering.

DUITSCHLAND.

Woensdag den 8sten dezer wordt de Koning van Pruissen te Weenen verwacht; hij zal in het Pruissisch gezantschapshotel zijn intrek nemen.

Aan de zamenkomst van de vorsten van Pruissen en Oostenrijk verbindt men vele verwachtingen, en gelooft men, dat een der naaste gevolgen daarvan zal zijn eene overeenstemming der meeningen tot regeling van de zaken der Donau-vorstendommen. Niet minder kan deze zamenkomst van beslissenden invloed zijn op de verdere maatregelen, welke ter regeling van het Duitsch-Deensche geschil kunnen genomen worden.

De Keizer en de Keizerin van Oostenrijk zullen den 8sten Augustus hunne reis door Hongarije hervatten. Zij zullen den 17den te Weenen aankomen en den 20sten te Ofen de feesten bijwonen, om daarna de reis in het Oedenburger district voort te zetten.

Men blijft verzekeren, dat de kwestie der Protestantsche kerk in Oostenrijk binnen kort zal geregeld worden; de Keizer en de ministers moeten geneigd zijn om aan de Protestanten (ongeveer 4 millioen) concessiën in liberalen zin te doen.

GROOT-BRITTANJE.

Niettegenstaande de geruststellende taal der ministeriële bladen is de bezorgdheid en angst, door den opstand in Indië in alle klassen van Engeland en niet het minst in de meest gegoede te weeg gebragt, verre van te bedaren en doet aan de algemeene vrees denken, welke gedurende den oorlog in de Krim de Engelsche gezinnen aangreep, die overal, in Rusland zoowel als in China en Hindostan, hare leden tellen.

Het kan dan ook geene verwondering baren, dat de moordtooneelen, waarmede de opstand der Engelsche troepen in Indië gepaard ging, ontzetting en droefheid in aller harten hebben doen ontstaan. En ook zij, die voor hunne betrekkingen niets te duchten hebben, gevoelen hun nationalen trots toch vernederd, door den hoon, dien de Britschen naam in Indië onderging.

Merkwaardig is de wijze waarop lord *Napier*, die als gewezen opperbevelhebber in Indië, een allezins bevoegd beoordeelaar is, zich over dit land uitlaat. »Het tegenwoordig stelsel in Indië, zegt hij, kan geen vijftig jaren duren; zoodra deze moedige en begaafde inboorlingen geleerd zullen hebben zich met elkander te vereenigen, zullen zij ons te gelijker tijd aantasten en aan het spel een einde maken. Een slecht opperbevelhebber en een slechte gouverneur-generaal bij elkander, zullen aanleiding tot eene catastrophe geven, en een goed opperbevelhebber is bij het tegenwoordig stelsel onmogelijk." Nu kan het zijn, dat ditmaal alles goed afloopt, maar het is ook even mogelijk, dat de tegenwoordige gebeurtenis een voorspel van een meer ernstigen opstand wordt. En al gelukt het, de beweging spoedig te onderdrukken, zij zal Engeland duur te staan komen.

Hooggeplaatste mannen te Londen moeten wel verklaard hebben te gelooven, dat de eerste Indische mail de tijding van de herstelling der rust zal aanbrengen, maar van den anderen kant verzekert men, dat daar twee brieven uit Opper-Indië ontvangen zijn, welke den voortgang des opstands vermelden. Het 9de inlandsch infanterie-regement van Bengalen, op welks trouw men zoo zeer steunde, zou ook afvallig geworden zijn, het kantonnement te Allyghur verbrand en de openbare schatkist geplunderd hebben. Al de ambtenaren te Allyghur hadden zich door de vlugt gered en waren te Agra aangekomen.

— In de zitting van het Lagerhuis van Vrijdag vroeg de heer *Baring*, of Hr. Ms. regering maatregelen had genomen om de landverhuizing naar Britsch-Guyana te vergemakkelijken, waarbij spreker wees op het belang om den invoer van vrije arbeiders in die kolonie te bevorderen, welke een uitgestrekt veld opleverde voor de cultuur van tropische producten.

De heer *Labouchère* was het omtrent het belang der kwestie met den heer *Baring* eens. Hij stemde toe, dat het de pligt der regering was door alle wettige middelen de kolonie van vrijen arbeid te voorzien; doch er waren voorwaarden, welke zij verpligt was te vervullen, ten einde te waken tegen misbruiken, welke daaruit zouden kunnen ontstaan. Spreker had op alle mogelijke wijze de landverhuizing van koelies in de West-Indische koloniën bevorderd. Hij trad ten slotte in eene ontwikkeling der redenen, waarom de regering tot nu toe tegen de landverhuizing van arbeiders uit Afrika en China geweest was. De regering had, na eenige vruchtelooze pogingen gedaan te hebben, opgehouden de landverhuizing van Afrikaansche arbeiders naar de Engelsche bezittingen aan te moedigen, omdat zij ondervonden heeft, dat het slechts strekt om de slavernij der Afrikaansche negers in de hand te werken. Wat het overbrengen van Chinezen naar de koloniën betreft, dit had ook zijne bezwaren, door de moeijelijkheid om de Chinezen door hunne vrouwen te doen volgen, waardoor de zedelijkheid veel te lijden had. De regering hecht aan deze zaak zoo veel gewigt, dat zij lord *Elgin* belast heeft de middelen op te sporen, om de Chinezen te bewegen zich door hunne vrouwen te doen volgen, ten einde meer partij van hen voor de koloniën te trekken.

— De schroefstoomboot *Fox*, voor rekening van mevrouw *Franklin* uitgerust, om een laatsten onderzoekingstogt in de Noordpoolstreken te beproeven, is Donderdag van Aberdeen naar hare bestemming vertrokken.

— Een droevig proces houdt op het oogenblik de aandacht in Engeland zoo zeer bezig, dat de groote bladen dagelijks het verslag der zittingen van het hof te Edimburg per telegraaf ontvangen. Het betreft eene jonge, zeer schoone dame van eene aristocratische familie te Glascow, die beschuldigd is, haren beminde te hebben vergiftigd, om haar engagement met hem te breken. Haar naam is miss *M. Hamilton Smith*. Haar beminde, *E. l'Angelier*, is, na tweemaal de verschijnselen van rattekruid-vergiftiging te hebben opgeleverd, den 23sten Maart overleden. Miss *Smith* heeft herhaaldelijk rattekruid aangekocht, en wilde tegen den zin harer ouders een' anderen huwen. In deze zaak worden 80 getuigen gehoord. De beschuldigde ontkent en is zoo kalm als maar mogelijk is.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* bevat thans de rapporten van den gouverneur-generaal van Algerië en van den generaal *Mac-Mahon*, omtrent de verrigtingen van het leger tegen de Kabylen. Het blijkt daaruit, dat de gevechten op den 24sten, 25sten en 26sten Junij zeer hevig zijn geweest, doch dat de overwinningen door de Franschen behaald, een gunstigen uitslag der geheele expeditie doen te gemoet zien. Den 28sten was Chillate in bezit genomen en daardoor het bergachtige gedeelte van den Djurdjura geheel bezet.

— Sedert eenige jaren bevat de *Moniteur* van onderscheidene punten van Frankrijk meteorologische waarnemingen. De Keizer heeft de bezorging daarvan door telegrafische depêches toegestaan en het observatorium leverde de noodige instrumenten, de waarnemingen worden door de beambten gedaan en naar Parijs gezonden, alwaar zij omstreeks den tijd waarop de bureaux geopend worden, aankomen. Daar het gebleken is, dat deze berigten buitengewoon nuttig zijn, heeft het Fransche bestuur de poging aangewend, om dezen meteorologischen arbeid ook door toevoeging van het overige Europa volledig te maken. Reeds hebben de observatoria en telegrafische besturen van Rome, Madrid en Weenen eene gunstige verklaring gedaan en de dienst is met Madrid reeds zoo goed georganiseerd, dat de *Moniteur* van gisteren de meteorologische waarnemingen betreffende barometer- en thermometer-stand, enz., kan geven. Deze inrigting is voor de wetenschap zeer gewigtig.

BELGIË.

De *Moniteur* bevat een overzigt van het gebeurde met den Belgischen gezant te Konstantinopel en hetgeen aanleiding heeft gegeven tot den maatregel der Turksche regering om aan den gezant zijne passen uit te reiken, ofschoon zij betuigt, de goede verstandhouding met België te willen onderhouden. Het blijkt daaruit, dat de gezant zich bij zijne regering van de tegen hem ingebragte beschuldigingen had gezuiverd, maar dat de Belgische regering, meenende dat zijn verder verblijf te Konstantinopel hinderlijk kon zijn voor de goede verstandhouding tusschen beide staten, den Koning had voorgesteld hem naar Brazilië te verplaatsen, toen echter eene depêche van den Turkschen minister van buitenl. zaken aan den Turkschen gezant te Brussel, medegedeeld werd aan den minister van buitenl. zaken. In deze depêche, welke in een onvoegzamen toon was vervat, werd de Belgische regering andermaal verzocht, den heer *Blondeel* terug te roepen, onder bedreiging, dat, in geval van vertraging, de Porte, ofschoon hare regtstreeksche en officiële betrekking met het Belgische hof voortzettende, zijne betrekkingen tot de legatie zou afbreken; zij hoopte dus, dat, ter vermijding eener dreigende vriendschapsbreuk, de Belgische regering haren vertegenwoordiger zou terugroepen. Daarop werd geantwoord, dat de Koning, na kennisneming der depêche, had geoordeeld, dat de omstandigheden niet van dien aard waren, dat zij de terugroeping zijns vertegenwoordigers te Konstantinopel konden motiveren. De medegedeelde kopij van de Turksche depêche werd aan den Turkschen gezant teruggezonden. Nadat de heer *Blondeel* zijne passen had ontvangen en hij zich naar Athene had begeven, is de secretaris der Belgische legatie als tijdelijk zaakgelastigde bij de Porte geaccrediteerd.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Beraadslagingen over het wetsontwerp op het lager onderwijs.

Zitting van Vrijdag den 3den Julij.

Aan de orde is de beraadslaging over de artikelen van het ontwerp van wet tot regeling van het lager onderwijs.

Op art. 1, luidende: »Het lager onderwijs wordt onderscheiden in gewoon en meer uitgebreid onderwijs.

»Het gewoon lager onderwijs omvat het onderwijs in: *a.* lezen; *b.* schrijven; *c.* rekenen; *d.* de beginselen der vormleer; *e.* de Nederlandsche taal; *f.* der aardrijkskunde; *g.* der gegeschiedenis; *h.* der kennis van de natuur; *i.* het zingen.

»Tot het meer uitgebreid lager onderwijs wordt gerekend het onderwijs in: *k.* de beginselen der wiskunde; *l.* der landbouwkunde; *m.* gymnastiek; *n.* teekenen; *o.* handwerken voor meisjes."

is door den heer *Bosscha* een amendement voorgesteld, strekkende om in de laatste alin. bij te voegen: *der kennis van de levende talen.*

Bij de toelichting van zijn amendement heeft de voorsteller doen uitkomen, dat, naar zijn inzien, het lager onderwijs op deze wijze zal kunnen voldoen aan de behoeften van den tijd.

De heer *Sloet* vindt eenig bezwaar in het voorstel, en geeft zijne vrees te kennen, dat, met het verleenen der bedoelde bevoegdheid, in vele oorden het onderwijs in het Fransch de hoofdzaak zal worden, ten nadeele van de volkstaal.

De heer *Reinders* beschouwt het onderwijs in de levende talen niet alleen nuttig voor den boerenstand, maar is ook van oordeel, dat elk industriëel in ons klein land, met zijne versnelde middelen van vervoer en in aanmerking genomen de hoogte op welke deze industrie tegenover die van het buitenland staat, de begeerte moet koesteren om bij het buitenland praktische kennis op te doen, en hiervoor is kennis van levende talen een vereischte.

Ook de heer *Zijlker* ondersteunt het voorstel, daar aan de kennis van de levende talen hoe langs zoo meer behoefte ontstaat.

De *minister van binnenlandsche zaken* bestrijdt het amendement, als onnoodig, omdat art. 1 opgeeft het minimum van hetgeen op de lagere scholen moet worden onderwezen, en daarbij de bevoegdheid niet wordt uitgesloten voor de gemeenten om op dezelve, zoo noodig, nog andere vakken te doen onderwijzen.

Ten slotte is het amendement van den heer *Bosscha* aangenomen met 37 tegen 21 stemmen.

(*Tegen* het amendement: de heeren *de Lom de Berg*, *v. Lijnden*, *Westerhoff*, *Bieruma Oosting*, *Dommer*, *v. Rappard*, *Vegelin v. Claerbergen*, *de Limpens*, *Baud*, *Dirks*, *Luijben*, *v. Nispen*, *v. d. Linden*, *Sloet*, *v. Deinse*, *v. Wintershoven*, *v. Heiden*, *v. Hoëvell*, *v. Reede*, *v. d. Veen* en *Hengst.*)

Art. 1, met de daarin gebragte wijzigingen, wordt daarna aangenomen met 48 tegen 10 stemmen. (*Tegen:* de heeren *de Lom de Berg*, *Westerhoff*, *Dommer*, *de Limpens*, *van Nispen*, *Sloet*, *v. Wintershoven*, *Groen*, *Luijben* en *Hengst.*

(Te midden der discussie over art. 1 heeft zich een incident voorgedaan. De heer *Groen* wenschte bij deze gelegenheid te antwoorden op een aanval en een blaam op zijn karakter als volksvertegenwoordiger geworpen in een artikel, geteekend door den heer *de Bosch Kemper*, voorkomende in de *Amsterdamsche Courant* van Donderdag. Na eenige woordenwisseling met den *Voorzitter*, bepaalt de heer *Groen* zich tot een nadrukkelijk protest tegen gezegd artikel, waarin de schrijver hem aantijgt dat hij in zijne polemiek bepaalde onwaarheid heeft gesproken. Later werd de zaak op nieuw ter tafel gebragt, doordien de heer *van Zuylen* voorstelde, om den heer *Groen* alsnog het woord te verleenen, om de bewering van den heer *de Bosch Kemper* tegen te spreken; doch, na eenige discussie, beheerscht door de hoofdgedachte, dat het hier de plaats niet is om op aantijgingen van elders, waaraan leden van alle rigtingen dagelijks bloot staan, te antwoorden en dat men daardoor een gevaarlijk antecedent zou daarstellen, middelerwijl de hoofdzaak, die in behandeling is, op den achtergrond geraakt, is die motie afgestemd met 48 tegen 9 stemmen).

Art. 2 wordt onveranderd aangenomen.

Art. 3, waarin sprake is van subsidiën aan bijzondere scholen, wordt aangehouden tot na de behandeling van art. 22.

Op art. 4 wordt door den heer *Nolthenius* een amendement voorgesteld tot het verpligtend stellen der koepok-inenting; welk amendement hij toelicht en aandringt op grond van sanitair belang.

De heer *Westerhoff* verklaart zich tegen het amendement en wijst daarbij op de gemoedelijke bezwaren van sommigen tegen de aanwending dezer geneeswijze.

De heer *Blaupot ten Cate* wil de zaak bij de wet op de medische politie behandeld hebben en niet bij deze wet.

De *minister van binnenl. zaken* is mede van oordeel, dat het hier meer betreft een maatregel van politie, waarin reeds was voorzien, en dat eene bepaling als de onderwerpelijke in de wet niet te huis behoorde.

Het amendement wordt, bij stemming, met 35 tegen 23 stemmen verworpen.

De artt. 4—7 worden daarna onveranderd aangenomen.

Bij art. 8 wordt door den heer *van Lynden* de vraag geopperd, of onder geschiedenis, in art. 42 genoemd, ook begrepen is gewijde geschiedenis, en zoo ja, waarom daarvan geen afzonderlijke melding wordt gemaakt. — De minister stemde toe dat onder algemeene geschiedenis ook de gewijde behoort, waarvan de heer *van Lijnden* acte nam, onder bijvoeging, dat er dus ook onder begrepen was kerkelijke geschiedenis. — Hiertegen kwamen onderscheidene sprekers op en de minister sneed deze woordenwisseling dadelijk af, door de opmerking, dat, wat men ook onder geschiedenis versta, altoos al. 2 van art. 22 moet worden in het oog gehouden (verbod van iets te onderwijzen of toe te laten strijdig met den eerbied verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van anderdenkenden).

Na aanneming van art. 8 wordt de vergadering gescheiden.

Zitting van Zaturdag den 4den Julij.

De beraadslagingen over de artikelen van het wetsontwerp op het lager onderwijs worden voortgezet.

Art. 9 tot en met 14, allen nog betrekking hebbende tot titel I van het wetsontwerp, worden achtereenvolgens, art. 9 met eene geringe wijziging, de overigen onveranderd goedgekeurd.

Art. 15, aangevende dat deze wet niet toepasselijk zal zijn op hen die uitsluitend onderwijs geven in het zingen, de gymnastiek, het teekenen en de handwerken voor meisjes, noch op militaire onderwijzers enz., gaf de heeren *van der Linden*, *van Nispen van Sevenaer*, *Sloet tot Oldhuis*, *Elout van Soeterwoude* en *van Lynden* aanleiding tot het maken van eenige opmerkingen, die door den minister van binnenlandsche zaken beantwoord werden.

Ten gevolge van de verandering van art. 1, waarmede art. 15 in verband staat, onderging dit laatste in de opgave der letters eenige wijziging, waarna het met 52 tegen 5 stemmen aangenomen wordt.

Daarna vingen de beraadslagingen aan over art. 16, het beginsel inhoudende, dat in elke gemeente lager onderwijs gegeven wordt in een voor de bevolking en de behoefte voldoend getal scholen, toegankelijk voor alle kinderen zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid.

De heer *van Reede van Oudtshoorn* vangt aan met op te merken, dat dit artikel huldigt het stelsel van de verpligte gemengde school voor alle gezindheden zonder onderscheid. Hij is opgetreden, om dat stelsel te bestrijden, en tevens aan te geven, wat door hem in de plaats daarvan wordt verlangd. Hij behandelt daartoe de vier volgende punten: 1) wijst hij op de wenschelijkheid, ja noodzakelijkheid, dat het Christelijk element op de volksschool worde gehandhaafd, en toont aan, wat hij daaronder verstaat; 2) betoogt hij het bestaanbare daarvan, volgens de grondwet; 3) doet hij de onmogelijkheid zien van de toepassing van het Christelijk karakter op de gemengde school, zoo als dit door de Regering is voorgesteld, en evenmin op de gemengde school alleen voor Protestanten en Katholijken; en 4) wijst hij op de noodzakelijkheid der oprigting van afzonderlijke scholen voor Protestanten, Roomsch-Katholijken en Israëlieten, overal waar dit mogelijk is en verlangd wordt; en noemt eindelijk de bezwaren op tegen die afzonderlijke scholen in het midden gebragt.

Deze punten werden hierop breedvoerig uiteengezet.

Aan het slot zijner rede zeide de spreker, dat hij wel weet, dat hij noch van de Kamer, noch van de Regering iets te wachten heeft, weshalve hij dan ook zijne geheele rede wenscht aangemerkt te hebben als een gemotiveerd protest tegen de inrigting van het schoolwezen, zooals het door de meerderheid begeerd en door de Regering in dit artikel omschreven is, en als een getuigenis van wat hem in het belang van het vaderland en der vaderlandsche jeugd wenschelijk en noodzakelijk voorkomt.

De heer *v. Akerlaken* onderzoekt in het breede de vraag, of de openbare volksscholen toegankelijk moeten zijn voor allen, zonder onderscheid van godsdienstige gezindheid, of alleen voor Christenen. Hij is het volkomen eens met den heer *Godefroi*, dat het eerste het grondwettig beginsel is. De bepaling dus, in art. 16 voorkomende, komt hem doelmatig, noodzakelijk en grondwettig voor.

De heer *Blaupot ten Cate* draagt, ter verduidelijking en in verband met het vastgestelde art. 1, een amendement voor, dat door dien spreker wordt toegelicht. Dat amendement strekt om in de 2de alinea te lezen: »Waar behoefte aan uitbreiding bestaat en deze mogelijk is, *worden een, meer of alle vakken*, onder *k—o* van art. 1 vermeld, in het onderwijs opgenomen, in plaats van: *worden een of eenige der vakken*" enz.

De *minister* maakt geen zwarigheid dat amendement over te nemen.

De heer *Elout van Soeterwoude* biedt een amendement aan, strekkende om alinea 1 van het artikel te behouden, maar daarbij de volgende 2de alinea te voegen: »Het openbaar schoolwezen voor de Israëlieten, voor zoo verre hunne kinderen van het bezoeken der openbare volksschool, uit hoofde van godsdienstige bezwaren der ouders, worden teruggehouden, wordt door ons, in overeenstemming met de bepalingen dezer wet, bij besluit geregeld."

De heeren *Godefroi* en *van Nispen van Sevenaer* bestrijden dit amendement ten sterkste, als strijdig met de letter en den geest der grondwet.

De heer *Elout* noodigt den minister van justitie uit, zijn gevoelen over het amendement te willen mededeelen, naar aanleiding van hetgeen door hem, minister, nog eenige maanden geleden als wenschelijk was toegeschenen in betrekking tot een goed Christelijk onderwijs, en met het oog op vroegere geschriften.

De *minister van justitie* geeft te kennen, dat vroegere gezegden of geschriften nopens hetgeen hij mogt hebben wenschelijk geacht en nog wenschen, niets afdoen tot de vraag, wat mogelijk is; en hij zal dus aan verdere sommatiën om te antwoorden, nadat hij zich reeds zoo dikwijls heeft verklaard nopens dit punt, niet voldoen; zich voorbehoudende bij art. 22 de mogelijkheid aan te toonen, dat, in weerwil de Israëliten gebruik maken van de gemengde school, de Christelijke opleiding zeer wel mogelijk is, zonder de Israëlieten te krenken of te kwetsen.

Het amendement van den heer *Elout*, hierop in hoofdelijke omvrage gebragt zijnde, wordt *verworpen* met 51 tegen 6 stemmen. (*Voor:* de heeren *Mackay*, *Elout*, *Groen van Prinsterer*, *van Heiden Reinestein*, *van Reede van Oudshoorn* en *van Lijnden.*)

Het artikel wordt, met de wijziging van den heer *Blaupot ten Cate*, *aangenomen* met 51 tegen 6 stemmen. (*Voor:* dezelfde heeren, als die zich tegen het amendement hebben verklaard.)

De voortzetting der beraadslagingen wordt bepaald op aanst. Maandag, 's morgens te 11 uur.

Zitting van Maandag den 6den Julij.

In deze zitting zijn de artikelen 17 tot 20 ongewijzigd aangenomen.

Door den heer *Thorbecke* zijn twee amendementen voorgesteld op art. 22. De strekking van het 1ste amendement is, om in de 1ste alinea te bepalen, dat het schoolonderwijs, onder het aanleeren van gepaste en nuttige kundigheden, wordt dienstbaar gemaakt aan de ontwikkeling van het verstand der kinderen en aan hunne opleiding tot Christelijke en maatschappelijke deugden; — en van het 2de amendement, om in de 2de alinea te bepalen, dat de onderwijzer zich onthoudt van iets te leeren, te doen of toe te laten, wat strijdig is met den eerbied aan de godsdienstige begrippen van anderen verschuldigd.

's GRAVENHAGE, 6 Julij.

Z. M. heeft den heer *C. J. de Bruyn Kops*, burgemeester der stad Haarlem, benoemd tot kommandeur der orde van de Eikenkroon.

— Uit eene door het departement van financiën gedane vergelijkende opgave der zeeschepen, waarvoor in de eerste zes maanden van 1856 en 1857 voor de eerstemaal Nederlandsche zeebrieven zijn uitgereikt, blijkt, dat, terwijl dit aantal in 1856 bedroeg 130 schepen met 14519 lasten, in 1857 die brieven zijn uitgereikt aan 121 schepen met 14562 lasten.

— De dagbladen hebben onlangs een berigt medegedeeld, betreffende de tenuitvoerlegging van het testament van Keizer *Napoleon I.* Sedert dien tijd worden bij de Fransche legatie alhier dagelijks ontvangen eene menigte aanvragen of vorderingen van oud-militairen van het keizerrijk.

Die legatie heeft thans bekend gemaakt, dat de verdeeling der sommen, bestemd om te voldoen aan de vervulling van den uitersten wil des Keizers, bepaaldelijk is afgeloopen en vastgesteld, zoodat de oud-militairen, die hunne bewijzen nog niet hebben ingeleverd, niet meer worden toegelaten, om die te doen gelden; — terwijl degenen, die hunne bewijsstukken reeds hebben ingeleverd, zich van alle verdere stappen moeten onthouden. — Indien zij onder het getal der legatarissen zijn opgenomen, dan hebben zij slechts bedaard af te wachten de gevolgen der maatregelen, welke genomen worden voor de uitkeering hunner legaten. Indien zij niet opgenomen zijn onder het getal der legatarissen, dan baat het hun niet klagten te verheffen tegen, noch eenig verhaal uit te oefenen op een besluit, hetwelk na een naauwgezet en onpartijdig onderzoek is genomen.

— Uit Luxemburg schrijft men dat de kiezers tegen den 7den zijn opgeroepen, om uit hun midden degenen te kiezen, die de helft der leden van de wetgevende magt moeten benoemen. De regering wendt alles aan, om de overwinning te behalen, en heeft daartoe eene circulaire tot de ambtenaren gerigt, waarin deze op bedekte wijze met ontslag worden bedreigd, zoo zij tegen de regerings-kandidaten mogten stemmen.

In die circulaire komt het volgende voor: »De ambtenaren mogen den gang der regering niet belemmeren. De handelingen van een ambtenaar, die zich direct tegen *den wil der Kroon die de regering vertegenwoordigt* in oppositie stelde, zouden oogenblikkelijk door maatregelen opgevolgd worden, welke de handhaving der orde en van het gezag vordert."

Verder wordt gezegd, dat de beambten daarvoor moeten zorgen, dat de bevolking niet op een dwaalweg gevoerd worde, dat de plannen der regering niet verkeerd voorgesteld worden. Daarna heet het: »Nog meer: De regering heeft het regt te verlangen, dat de ambtenaren *met al de ter hunner beschikking staande middelen* de verkiezing der kandidaten tegenwerken zullen, welke geen ander doel hebben dan de toepassing van den tegenwoordigen staatkundigen toestand te verhinderen. Door zóó te handelen, bevorderen zij de wezenlijke belangen van het land. De agitatie heeft te lang geduurd en te veel nadeelige gevolgen na zich gesleept, dan dat niet elk burger zoude wenschen, dat daaraan een einde gemaakt worde.

»De toestand van het groothertogdom, *welke thans voortreffelijk is*, wil geen dergelijken strijd meer, welke *overigens slechts gevaar aanbrengend en nutteloos zou kunnen zijn.* Het is hoog tijd, dat de openbare aangelegenheden rustig en zonder partijgeest en op eene voor het land heilzame wijze worden afgedaan. Wij vertrouwen er op, dat elk ambtenaar doordrongen zal zijn van deze gedragsregelen en daarnaar zal handelen. Geteekend: *Simons*, *Würth-Paquet*, *Servais*, *Eyschen*, *v. Scherff*, *Augustin.*"

— Volgens berigten uit Paramaribo van den 4den Junij, moet de procureur-generaal, de heer *Gefken*, in de laatste dagen eene actie ingesteld hebben tegen een slaven-eigenaar, die een ongelukkige zou hebben afgestraft met een stuk touw, dat vooraf in kokend harpuis was gedoopt.

BIJBLAD No. 8.

Behoort bij de Groninger Courant van 8 Julij 1857, no. 81.

VERSLAG
VAN DE HANDELINGEN DER PROVINCIALE STATEN VAN GRONINGEN.

Provinciale Staten van Groningen.

Zitting van Dingsdag den 3den Julij.

Tegenwoordig zijn 42 leden. Niet tegenwoordig de heeren TIGCHELAAR en REINDERS.

De voorzitter opent deze vergadering met eene toespraak van den volgenden inhoud:

M. H.! Bij de opening van deze gewone zomervergadering spreek ik u het welkom toe in deze zaal. Het verheugt mij, daarbij te mogen voegen, dat sedert onze laatste bijeenkomst geen enkel lid ons door den dood is ontvallen. De dankbaarheid, waartoe dit stemt jegens den Eenigen, die de hand houdt van ons leven, moet nog in hooge mate klimmen, als wij ons herinneren, hoe in den afgeloopen jaarkring ons gewest wederom met goddelijken zegen als het ware overladen.

Immers, waar zou ik aanvangen en waar eindigen, als ik uwe aandacht leiden wilde langs alle onderwerpen, waarin die zegen zich geopenbaard heeft; zoo ik slechts de namen van de rampen wilde noemen, die een volk kunnen treffen en waarvoor wij gelukkig zijn bewaard gebleven; zoo ik slechts de namen wilde optellen der vele en veelsoortige onderwerpen, waarover die zegen zoo mildelijk is uitgestort.

Onze dankbaarheid, waartoe dit alles ons stemt, moge ons ten prikkel zijn om voort te gaan op den ingeslagen weg door al wat in ons vermogen is te doen en niets na te laten wat strekken kan om den voorspoed en het geluk van ons gewest te bevorderen en wat er toe leiden kan om de ingezetenen van deze provincie beter, wijzer en rijker te maken.

Het veld, daarvoor ons ter bearbeiding aangewezen, is ruim, evenzeer op verstandelijk en zedelijk, als op stoffelijk gebied. Van dien [illegible] eene oppervlakkige schets te geven [illegible] buiten het bestek eener eenvoudige toespraak.

Ook in deze zitting wacht u de behandeling van gewigtige aangelegenheden. Schrijdt rustig voort op den weg, dien gij tot dusver bewandeld hebt, door te streven met ijver, beleid en moed naar al wat goed is. Stilstand zou achteruitgang zijn.

Dat was ook de leus onzer vaderen, aan wier rusteloos streven naar verbetering wij den tegenwoordigen gelukkigen toestand te danken hebben. Nog in 1601 toch namen de Staten een besluit om een tromp te leenen aan die van Slochteren voor de wolvenjagt. Nu wijkt reeds de korhoen voor het lied van den korenmaaijer. In minder dan zeventig jaren is de bevolking dezer provincie van 75,000 tot meer dan 200,000 gestegen. — In de vermelding van deze twee feiten ligt de schoonste lofspraak op onze voorvaderen.

Ik heb ergens gelezen, dat groote werken alleen onder het despotisme of het fanatisme kunnen tot stand komen. Wat in ons land is gedaan en nog geschiedt, weerspreekt de waarheid van die stelling.

Gij moet u echter niet voorstellen, M. H. — trouwens de ervaring heeft u het tegendeel reeds geleerd — dat groote verbeteringen ooit zonder strijd kunnen worden tot stand gebragt. Die de hand slaat aan werken van algemeen belang moet voorbereid zijn op tegenwerking en tegenstand, die dikwijls welt uit eene goede bron, maar soms ook uit eigenbaat en onkunde.

Laat u dit niet ontmoedigen; het is een gewoon verschijnsel. Knage ook al de rups aan het loover, zij verstoort den wasdom niet van den statigen eik.

Na deze opening zegt de voorzitter, dat, vóór alle andere werkzaamheden, de geloofsbrieven moeten worden onderzocht van het nieuw benoemde lid, den heer VAN HOUTEN. Tot onderzoek van die brieven wordt eene commissie benoemd, bestaande uit de heeren VAN ITTERSUM, VELTMAN en VAN SLOOTEN. Deze brengt, na korten tijd, rapport uit, waarbij toelating van het nieuw benoemde lid wordt geadviseerd. Hiertoe besloten zijnde, wordt de heer VAN HOUTEN binnen geleid, legt de vereischte beloften af en neemt zitting.

De voorzitter deelt verder mede, dat de presentielijst der vergaderingen van Ged. Staten is overgelegd ter griffie, en voorts, dat het verslag van den toestand der provincie over 1856 is rondgedeeld aan de leden. — Voor kennisgeving aangenomen.

Hierop wordt aan de orde gesteld de loting voor de afdeelingen. — Van Ged. Staten zullen behooren tot de eerste afdeeling de heeren DIJKHUIS en HOMAN, tot de tweede afdeeling de heeren DE HAAN en SMID en tot de derde afdeeling de heeren SCHILTHUIS en S. P. V. D. TUUK. De loting der leden had deze uitslag, dat tot de eerste afdeeling behooren zullen de heeren O. Q. I. J. V. SWINDEREN, WICHERS, M. V. D. TUUK, BROUWER, ONNES, KNOL WELT, TONCKENS, V. D. HELM, LAND, VELTMAN, HEERES, V. HOUTEN en REINDERS; tot de tweede afdeeling de heeren VENEMA, HOUWING, TIDDENS, ROEMELING, HOOITES, ALLERSHOF, WIERDA, NOORDHOF, MESDAG, ENGELKENS, V. LOON, DE MAREES V. SWINDEREN en TIGCHELAAR; tot de derde afdeeling de heeren PICCARDT, R. A. QUINTUS, LEWE QUINTUS, WIERTSEMA, GROENMAN, BORST, DE SITTER, V. SLOOTEN, BOUMAN, BRONGERS, J. W. QUINTUS, V. ITTERSUM en BONTHUIS.

Alsnu worden de volgende zaken ter tafel gebragt:

1) Verkiezing van een lid van Gedeputeerde Staten, bedoeld bij art. 80 der prov. wet. — Besloten die op morgen te doen plaats hebben.

2) Voordragt van Ged. Staten, d.d. 7den Mei, daarbij aanbiedende de rekening en de verantwoording wegens de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven van deze provincie, over 1855; benevens het ontwerpbesluit, waarbij het bedrag der ontvangsten en uitgaven, in die rekening voorkomende, kan worden vastgesteld. — Ter griffie, om later aan de orde te worden gesteld.

3) Voordragt van dezelfden, d.d. 28sten Mei, geleidende de begrooting der kosten van het provinciaal bestuur, voor zoo veel het Rijksbestuur is, dienst 1858. — Deze begrooting is uitgetrokken op eene som van *f* 45,675. — Verzonden naar de afdeelingen, rubriek finanoiën.

4) Voordragt van dezelfden, d.d. 4den Junij, geleidende de begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven, dienst 1858. — De cijfers dezer begrooting zijn reeds vroeger, in ons nommer van den 1sten Julij, medegedeeld, [illegible]. — Verzonden als boven.

5) Voordragt van dezelfden, d.d. 2den Julij, tot wijziging der begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven, dienst 1857. — Verzonden als voren.

6) Voordragt van dezelfden, d.d. 2den Julij, tot aanvulling en wijziging der concept-begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven, dienst 1858. — Verzonden als voren.

7) Besluit van dezelfden, d.d. 14den Mei, ten geleide eener missive van de commissie van landbouw, met de rekening en verantwoording der commissie voor de paardenfokkerij in dit gewest over 1856, en het verslag dier commissie aangaande hare verrigtingen en de werking van het reglement op de paardenfokkerij in dat jaar. — In handen eener commissie gesteld, bestaande uit de heeren J. W. QUINTUS, VELTMAN, ROEMELINGH.

8). Voordragt van dezelfden, d.d. 14den Mei, rakende het verleenen van een subsidie aan het instituut voor doofstommen te Groningen. — Het hoofdbestuur van het instituut heeft zich weder tot de Staten gewend met het verzoek om een subsidie van *f* 500, evenals over 1857. Ged. Staten hebben nagegaan, of er alsnog behoefte aan dit subsidie bestaat, en zijn tot het resultaat gekomen, dat bij het nog voortduren van ongunstige omstandigheden, ook thans nog aan dat subsidie behoefte is, waartoe zij adviseren, onder aanbeveling evenwel aan het hoofdbestuur om alle pogingen die onder hun bereik liggen te blijven aanwenden tot het verkrijgen van meer deelneming. Zij meenden die ondersteuning niet verder dan over 1858 te moeten voorstellen, daar zij niet zonder hoop zijn, dat bij het meer algemeen bekend maken van den toestand des instituuts, de toekomst betere en meer geruststellende uitkomsten zal opleveren. — Verzonden naar de afdeelingen.

9) Voordragt van dezelfden, d.d. 14den Mei, nopens een verzoek van het bestuur der akademie *Minerva*, te Groningen, tot het verhoogen van het provinciaal subsidie. — Het bestuur verzoekt, het jaarlijksch subsidie van *f* 500 te verhoogen tot *f* 1000, omdat aan de akademie eene aanmerkelijke uitbreiding is gegeven, voor het industriëel onderwijs in den meest ruimen zin. Ged. Staten zeggen dat, hoezeer zij de gepaste maatregelen tot die uitbreiding op hoogen prijs stellen, zij echter, uit aanmerking dat de financiën der provincie hare grenzen hebben en ook elders eene inrigting van gelijke strekking bestaat, liefst aan de Staten de beslissing overlaten over de vraag of het verzoek al dan niet dient te worden toegestaan. Zij moeten echter aarzelen daartoe den raad te geven. — Verzonden als boven.

10) Besluit van dezelfden, d.d. 2den Julij, ten geleide eener missive van de commissie over de kweekschool voor onderwijzers te Groningen, houdende verslag van het gebruik der provinciale toelage voor die school over 1856, en voorstel omtrent dat gebruik over 1857. — Ged. Staten adviseren tot inwilliging van het verzoek. — Verzonden als boven.

11) Voordragt van dezelfden, d.d. 14den Mei, omtrent eene bijdrage uit de provinciale fondsen, tot het houden van eene tentoonstelling, in betrekking tot den landbouw, in 1858 te houden te Groningen. — De commissie van landbouw was op het denkbeeld gekomen, indien het landhuishoudkundig congres in 1858 te Groningen werd gehouden, de som van *f* 500 bestemd voor den vervoer van vee naar de tentoonstelling van Parijs (waarvan niet is gekomen) te bestemmen tot eene tentoonstelling gedurende dat congres. Ged. Staten achten het niet overeenkomstig met eene gepaste huishoudelijkheid, gelden beschikbaar te stellen, waarvan het gebruik onzeker is, terwijl men nog niet weet, of het congres hier in een volgend jaar zal gehouden worden. Zij raden aan, om in het verzoek der commissie niet te treden. — Verzonden als boven.

12) Voordragt van dezelfden, d.d. 28sten Mei, nopens een verzoek van den raad der gemeente Winschoten, ter bekoming van een subsidie van 30 pCt. der kosten van daarstelling van een gymnasium aldaar. — Uit een bij het verzoek gevoegden staat blijkt, dat de som, waarvan 30 pCt. wordt gevraagd, bedraagt *f* 15,159.42, zoodat dit subsidie *f* 4547.82½ groot is. Na rijpe overweging hebben Ged. Staten het raadzaam geoordeeld en adviseren zij, dat het verzoek diende te worden ingewilligd, onder voorwaarde, dat de gebouwen worden afgeleverd ingevolge bestekken, dat door het gemeentebestuur van Winschoten, ten genoege van Ged. Staten worde aangetoond of en in hoever de geraamde kosten zijn aangewend, dat het subsidie zal worden uitgekeerd in verband met de aangewende kosten, doch niet hooger dan bovenstaande som. — Naar de afdeelingen, als boven.

13) Voordragt van dezelfden, d.d. 14den Mei, om aan H. MEIJER, gewezen adjunct-opzigter bij den provincialen waterstaat, eene gratificatie van *f* 100 te verleenen. — Ged. Staten adviseren het verzoek toe te staan. — Verzonden naar de afdeelingen.

14) Voordragt van dezelfden, d.d. 14den Mei, nopens een adres van de wedw. van wijlen L. LEOPOLD, J.z., adjunct-commies bij het provinciaal bestuur, ter bekoming van eenige gratificatie. — Ged. Staten adviseren, vermits de bezoldigingen van ambtenaren op de provinciale begrooting, voor zooverre 's rijks bestuur geldt, moeten gebragt worden en daarmede het verleenen van de gevraagde gratificatie in verband staat, te besluiten, dat men geene vrijheid gevonden heeft de begrooting daarmede te belasten, doch zij vertrouwen, dat zoo door adressante een verzoek aan de Hooge Regering gedaan wordt, daarop door Ged. Staten ten gunstigste zal worden geadviseerd. — Verzonden naar de afdeelingen.

15) Mededeeling van dezelfden, d.d. 4den Junij, rakende de betaling van kosten aangewend gedurende den stormvloed van den 1sten op den 2den Januarij, 1855, bij eene gevreesde doorbraak van den zeewaterkeerenden dijk in de gemeente Bierum. — Verzonden naar de afdeelingen.

16) Besluit van dezelfden, d.d. 15den Jan., met afschrift eener missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, behelzende beschouwingen omtrent het in acht te nemene bij den aankoop van provinciale eigendommen. — Ter visie.

17) Voordragt van dezelfden, d.d. 27sten Nov. 1856, tot homolagatie van den aankoop van nog 6,70 ellen grond, ten dienste van een te bouwen tolhuis aan den provincialen kunstweg van Onderdendam naar Warffum. — Verzonden naar de afdeelingen.

18) Voordragt van dezelfden d.d. 30sten Dec. 1856, tot homologatie van den aankoop van grond tusschen Weiwerd en Heveskes, tot het bouwen van een tolhuis aldaar. — Als voren.

19) Voordragt van dezelfden, d.d. 14den Mei, tot homologatie van een' gedanen aankoop van grond tot erf voor een tolhuis aan den weg tusschen Appingedam en Farmsum. — Als voren.

20) Voordragt van dezelfden, d.d. 30sten April, tot homologatie van een' gedanen verkoop van voorwerpen, gediend hebbende tot ploeging in het Reitdiep. — Als voren.

21) Voordragt van dezelfden, d.d. 2den April, rakende het verleenen van subsidie voor het begrinden van den Poelweg in de gemeente Grijpskerk. — Ged. Staten zijn van oordeel, dat het subsidie valt in de termen van het besluit van den 14den Aug. 1849 en dat alzoo een subsidie van 30 pCt. van de kosten van aanleg dient te worden verleend.

Die kosten zijn begroot op *f* 5650. Hiertegen en tegen het bestek bestaan geene belangrijke bedenkingen. Zij stellen alzoo voor hen te magtigen eene som van *f* 1695 voor genoemden aanleg toe te kennen met in achtneming van de voorwaarden van bovengenoemd besluit der Staten van 1849. — Verzonden naar de afdeelingen.

22) Voordragten van dezelfden, d.d. 14den Mei en 6den Julij, nopens den aanleg van een' kunstweg in de gemeenten Leek en Marum. — Ged. Staten deelen hierbij mede, dat bij besluit der Staten van den 12den Julij 1855 aan de besturen van genoemde gemeenten de vrijheid is gegeven om, zoodra zij 60 pCt. van de kosten van aanleg konden aanbieden, zij zich dan op nieuw tot de vergadering konden wenden tot verkrijging van bedoelden kunstweg. Er zijn thans van die besturen adressen ingekomen, waarbij zij voor den aanleg van een kunstweg van de Friesche palen af langs Marum en Leek naar Pasop, om daar aan te sluiten aan den provincialen kunstweg, aanbieden 60 pCt. met inachtneming der voorwaarden bij het besluit van den 12den Julij 1855 opgegeven. Deze en andere hierop betrekkelijke stukken zijn aan den hoofd-ingenieur ter hand gesteld om berigt en raad, welke ambtenaar bedenkingen heeft ingebragt tegen de berekening der glooijing en de begrooting der kosten ad *f* 89.225. Ged. Staten hebben hiervan mededeeling gedaan aan de gemeentebesturen van Leek en Marum en voorts bedenkingen geopperd over de wijziging, die in de rigting van den weg is gebragt, zullende volgens het nu voorgestelde plan, de dorpen Lettelbert, Oostwolde, enz. voor altijd van het genot eens kunstwegs verstoken blijven. De gemeentebesturen zijn aan deze bedenkingen te gemoet gekomen en na mededeeling der andere correspondentiën, vermeenen Ged. Staten ten slotte te moeten adviseren: aan de gemeentebesturen van Leek en Marum te kennen te geven, dat het wel eene geheel bijzondere uitzondering is, dat de provincie zich belast met den aanleg van een kunstweg tegen een aanbod van 60 pCt. van zijde der gemeentebesturen, maar dat, de omstandigheden in aanmerking genomen, er thans termen zijn gevonden, om daartoe te besluiten, onder voorwaarde, dat ook de kosten van een te leggen brug over het Hoendiep bij de Poffert onder de kosten van den weg worden begrepen, en de tijd van den aanleg van dien weg niet worde afhankelijk gesteld van de uitvoering van andere werken daar buiten gelegen, alsmede dat in den aanleg van den weg wordt opgenomen de zijtak naar de Pasop, en zoo hierin genoegen wordt genomen, dat de gemeentebesturen zich vóór 1 Sept. op nieuw kunnen wenden tot Ged. Staten, ten einde alsdan de definitive verbandschriften kunnen worden opgemaakt en aan Ged. Staten op te dragen deze zaak in de najaarsvergadering aldaar weder ter tafel te brengen, met het doen eener voordragt tot wijziging der provinciale begrooting van 1858, opdat nog in den loop van dat jaar het werk geheel of gedeeltelijk worde uitgevoerd. — Verzonden naar de afdeelingen.

23) Missive van dezelfden, d.d. den 25sten Junij, en bijlagen, rakende den aanleg van een' kunstweg in de gemeente Oldekerk, alsmede besluit van dezelfden, d.d. 6den Julij, met een adres van H. HEUKERS, c. s. te Oldekerk, rakende dezen weg. — Verzonden naar de afdeelingen.

24) Voordragt van dezelfden, d.d. 25sten Junij, nopens het aanleggen van een' zandweg uit de kom der gemeente Muntendam, tot den Borgercompagniester-weg, in de gemeente Hoogezand. — Ged. Staten stellen voor aan de gemeente Muntendam 30 pCt. der kosten van aanleg, ten bedrage van *f* 1673, toe te staan, mits de som van *f* 501.90 niet te boven gaande. — Verzonden naar de afdeelingen.

25) Mededeeling van dezelfden, d.d. 18 Junij, betreffende een verzoek van den raad der gemeente Winschoten, tot verhooging van tol op provinciale wegen. — De gemeente Winschoten wenscht op den weg van Beerta naar N. Schans den tol te verhoogen en dien voor een paard van 5 ct. op 8 ct. te brengen om te voorzien in de meerdere kosten, doch daar hij vreest, dat uit eene eenzijdige verhooging eer nadan voordeel zou ontstaan, stelt hij aan de provincie voor, de tollen eveneens te verhoogen op de provinciale kunstwegen en daartoe eene voordragt aan de regering te doen. — Verzonden naar de afdeelingen.

26) Mededeelingen van dezelfden, d.d. 25sten Junij, omtrent den stand der waterpassingen in deze provincie. — Ter visie om later aan de orde te worden gesteld.

27) Voordragt van dezelfden, d.d. 28sten Mei, nopens de oprigting van een waterschap te Wildervank. — Ged. Staten stellen voor aan adressanten vergunning te verleenen tot de oprigting van het waterschap, onder de gewone op dit onderwerp betrekkelijke voorwaarden en verder de beschikking over de plaatsing van den wind-watermolen over te laten aan Ged. Staten. — In handen gesteld van eene commissie, bestaande uit de heeren DE HAAN, ENGELKENS en BROUWER.

28) Voordragt van dezelfden, d.d. 28sten Mei, nopens de oprigting van een waterschap, onder Kiel-Windeweer, gemeente Hoogezand. — Ged. Staten adviseren hieromtrent even als boven. — In handen van eene commissie, zijnde de heeren DE HAAN, HOOITES en REINDERS.

29) Voordragt van dezelfden, d.d. 2den Julij, nopens de oprigting van een waterschap te Stedum. — Ged. Staten adviseren het verzoek in te willigen, onder goedkeuring des Konings, en onder de gewone daarbij opgegevene voorwaarden. — In handen van de heeren DE HAAN, TIGCHELAAR en WIERDA.

30) Mededeelingen van dezelfden, dd. 2den Julij, rakende den stand van het ingestelde onderzoek, opzigtelijk ingediende bezwaren door ingelanden van Wierum en de Hooge- en Lage Paddepoel ter zake de vereeniging met het waterschap Hunsingo. — Ten gevolge van de opdragt aan Ged. Staten is in eene vergadering van gecommitteerden besloten een onderzoek op te dragen aan den hoofdingenieur. Dit onderzoek is nog niet afgeloopen en Ged. Staten stellen dus voor de adressen van J. J. CREMERS en de ingelanden aan te houden tot de wintervergadering en de stukken aan hen terug te zenden. Later is nog ingekomen en wordt door Ged. Staten overgelegd eene missive van den hoofdingenieur betrekkelijk de afwatering in het bedoelde waterschap. — Verzonden naar de afdeelingen.

31) Voordragt van dezelfden, d.d. 2den Julij, rakende bezwaren over de vereeniging van het Winsummer- en Schaphalster-zijlvest, benevens het Houwer- en Schouwer-Zijlvest met andere waterschappen tot één waterschap, onder den naam van Hunsingo; en adressen van H. J. SMID c.s., ingelanden van de voormalige waterschappen het Winsummer- en Schaphalster-zijlvest, tot herstelling van die waterschappen en van J. V. D. TUUK c.s., ingelanden van dezelfde waterschappen, ten zelfden einde als boven. — Ged. Staten herinneren aan het kon. besluit, ten gevolge waarvan de bezwaren op nieuw in overweging genomen zijn in verband met de bereidwilligheid van het bestuur van het waterschap Hunsingo om daaraan te gemoet te komen. Zij zijn van oordeel, dat aangezien het waterschapsbestuur de door adressanten ingebragte bezwaren betwist, de genoemde beschouwingen komen te vervallen. Onder overlegging der verder ingekomene adressen en het berigt daarop van het waterschapsbestuur, achten Ged. Staten eene nadere ontwikkeling der aangevoerde gronden overbodig. Zij oordeelen, dat er geen grond aanwezig is om eene wijziging voor te dragen. Ten aanzien van de kanalen stellen zij voor het bestuur in overweging te geven eene wijziging in de diepte te brengen en om aan adressanten te kennen te geven, dat niet aan hun verzoek kan worden voldaan tot opheffing van het waterschap Hunsingo. — Verzonden naar de afdeelingen.

32) Missive van den burg. van N. Pekela, d.d. 6den Julij, ten geleide van een adres van den raad dier gemeente en bijlagen tot wegruiming van den dam, gelegen in het Hoofddiep tusschen die gemeente en het Stadskanaal. — Verzonden naar de afdeelingen.

De lijst der werkzaamheden hiermede voor heden zijnde afgeloopen, wordt de zitting verdaagd tot morgen voormiddag te 11 uur.

Het *Uitvoerig en Beredeneerd Verslag van den toestand der provincie Groningen over* 1856 is in deze zitting aan de leden rondgedeeld. Het is op dezelfde wijze ingerigt als in vorige

BRIDLINGTON, 2 Julij. De Ned. kof Jantina, kapit. *Kwint*, van Newcastle naar Groningen, is gisteren morgen bij Scarborough gezonken, doch het volk gered en alhier aangebragt.

Gepraaid: den........, op 18° Z.Br., 29° O.L.. *Visser* Catharina Hermanna, v. Buenos-Ayros n. Lond.

GRONINGEN, 7 Julij. Heden passeerde hier het eerste nieuwe schip door het Zuiderdiep, om naar de haven te worden gebragt: — het was het kofschip Elsina Lammechiena, groot pl. m. 50 last, kapit. *J. R. Kuin*, van Wildervank, gebouwd op de werf van *A. J. Bieze*, aldaar.

ZOUTKAMP, 6 Julij. Vertrokken den 4den, *Mugge* Vier Gezusters, Londen.

Zeilklaar den 5den, *Oostema* Hunsingo, avontuur; — 6 *Douwes* Aquarius, Riga.

OOSTMAHORN, 4 Julij. Ter reede gearriveerd den 30sten Junij, *Venema* de Vr. Aaltje, Bremerh.; — 2 Julij, *Scholten* Vr. Mettina, Hoekzijl; *v. d. Zee* Neeltje, Oudseen; — 4 *Oltmans* Drie Gebroeders, Hamb.; *Kragt* de Vr. Catharina, Leer.

Vertrokken den 4den, *Mudder* Margaretha, Emden.

DELFZIJL 3 Julij. Gearriveerd den 1sten, *Pot* Renske, Noorw.

Vertrokken den 1sten, *Bonjer* Kunegonde, Emden; *Jensen* Auguste, *Zeven* Concordia, *v. d. Werff* Alida en 3den *Taay* Geziena Ida, alle 4 Noorw.; *Legger* 3 Broeders, Lubeck.

TERMUNTERZIJL, 4 Julij. Gearriveerd den 3den, *Dauws* Venus en 4den *Deters* Maria, Oldenburg; *Burmann* de Vr. Maria en *Burmann* Geziena, Leer, *de Groot* Wierd. Fokkelina, Hamb.

Vertrokken den 28sten Junij, *Klockgeter* Margaretha, Oldersum; — 30 *Boswijk* Hendrika, Noorw.; — 2 Julij, *Bakker* Jantje en *Bieze* Sophia, Bremerh.; *Bakker* de Hoop, Leer; — 3 *Mulder* Wilmina, *Lodewijks* Cath. Arendina en 4 *Horning* Jantina, Noorw.

HARLINGEN, 6 Julij. Gearriveerd den 30sten Junij, *Burghardt* de Noordster, Noorw.; — 2 Julij, *Jonas* Ardent, Liverp.; *Muntzen* Eenigheden, Holmstrand; *Aasuscher* Agnat, Arendahl; — 3 *de Haan* Sjoumenta, Liverp.; *Eversen* Oscar, Noorw.

Vertrokken den 30sten Junij, *Dijk* Barend, Oostzee; — 4 Julij, *Guntersen* Freia en *Hendriksen* Concordia, Noorw.

De Sond gepasseerd.

30 Junij. *v. Laten*, Annechina, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
Schenk, Ida en Cornelia, v. Windau n. Amst., m. hout.
1 Julij. *v. d. Borg*, Geertje, v. Dantz. n. Goole, m. tarwe.
Boon, Arentina Roelfina, v. Petersb. n. Aberdeen, m. beend.
2 —— *Klasen*, Margrietha, v. Nerwa n. Dundee, m. vlas.
3 —— *Dijk*, Elsina Jantina, v. Hamb. n. Petersb., m. stukg.
de Jonge, Bouw. Menzinga, v. Liverp. n. Pernau, m. zout.
Sissing, Min. v. Bosse, v. Hull n. Petersb., m. stukg.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 5 Julij, *Boontje* Vriesland en *v. 't Veer* de Vr. Anna, Lond.; *de Jong* 2 Gezusters, Yarmouth; *Haken* Vier Gebroeders, Newc.; — 6 *Schotema* Castor en Pollux, Nice; *Schoon* Engelina, Londen.

HELVOET 5 Julij, *Wehler* Vereeniging, Santos; *v. Rijn* de Vrede, Palermo, *de Boer* Eendragt, Camillas.

VLISSINGEN 4 Julij, *Wilton v. Reede* de Schelde, Buenos-Ayres.

LEER 1 Julij, *Keppel* Hender. Aleida, Hull.

PETERSBURG 5 Julij, *Haack* Willem de Derde, Amst.

KOPPENHAGE 5 Julij, *de Haan* Rembrandt, v. Koningsb. n. Amst.

LONDEN 4 Julij, *Metz* Verwachting, Sevilla.

Bij WIGHT 3 Julij, *Kramer* Coronie, v. Amst. n. Nantes.

FALMOUTH 2 Julij, *Ketler qq.* Vr. Johanna, Havana; — 3 *Pot* Broedertrouw, Suedia.

ABERDEEN 2 Julij, *Mulder* Vr. Jantina, Petersb.

LIVERPOOL 3 Julij, *Amman* Maria, Smirna.

DUINKERKEN 3 Julij, *Stasse* Cornelia, Dordr.

Vertrokken.

VLIE 3 Julij, *Hazewinkel* Prudence en *Jongman* Margr. Augusta, Arch.; *Kramer* Rensina, Kiel.

HELVOET 5 Julij, luit. *Klerck* Zr. Ms. oorl.-stoomschip Cycloop, Vliss.; *Bruggen* Koning en Vaderland, Bat.; *v. Gelderen* Levant, Lissab.; *Brouwer* Noordstar, Riga; *Gnodde* Verwachting en *Oldenburger* Geppiena, avontuur.

MAASSLUIS 5 Julij, *Noordhoek* Kurkhandel, Newc.; *Doekes* Alida Giezen, Riga.

VLISSINGEN 4 Julij, *Koop* Regina, Riga.

BREMERHAVEN 4 Julij, *Mandema* Jonge Klaas, Koningsb.

WARNEMUNDE 2 Julij, *Janssen* Elisabeth, Rott.

PILLAU 3 Julij, *Bakker* Vr. Geertje, Amst.; *Hazewinkel* Roelf Giezen, Rott.; *de Vries* Aaltje Maathuis, Antw.

MEMEL 30 Junij, *Ouwehand* de Hoop, Rott.

FALMOUTH 2 Julij, *Sap* Vasco de Gama en *Engelsman* Schuring, v. Rio Jan. n. Amst.; *Feenstra* Sliedrecht, v. Buenos-Ayres n. Liverp.

WATERFORD 2 Julij, *Voss* Maria Wilhelm., Arch.

QUEENSTOWN 2 Julij, *Helmers* Hendr. Roelina, v. Catania n. Bristol.

PENZANCE, 2 Julij. Het gestrande stoomschip de Maas heeft zijne ligging in den harden wind der laatste dagen niet veranderd, maar de bak is geheel weggeslagen en ook het dek is vooruit los en opgeligt. Heden morgen vertrekt weder eene stoomboot met een ligter, om zoo mogelijk nog iets van de lading te redden.

HANDELSBERIGTEN.

Prijs van het Grof Roggenbrood.
GRONINGEN, 6 *Julij* 1857.
4 Nederl. ℔ 41 cent.

GRAANMARKTEN.
GRONINGEN, 7 *Julij*.

TARWE.		GERST.		Zw. Voer 40 ℔	f 3,90
Oude 70 ℔ f		N.W. 1856 52 ℔ f	5,15	- - 42 - -	4,10
N.Oml. 1856 66 -	8,00	- 54 - -	5,55	- - 44 - -	
- - 68 - -	8,80	- 56 - -	5,95		
- - 70 - -	9,60	Zomer 54 - -	5,35	BOONEN.	
- Old. 66 - -	7,75	- 56 - -	5,75	Paardeb.	f 7,50,75
- - 68 - -	8,55	Knobbe 60 - -	6,10		
- - 70 - -	9,35	- 62 - -	6,50	Gr. Erwt.	f
ROGGE.		HAVER.		Graauwe dito	f
N. Inl. 60 ℔ f		N. Dikke 36 ℔ f			
- - 62 - -	5,65	- - 38 - -	3,80	ZADEN, ENZ.	
- - 64 - -	6,25	- 40 - -	4,05	Koolz.	f
- - 66 - -	6,85	- 42 - -	4,30	dito	f
Oude 66 - -		- 44 - -	4,55	Zomerzaad	f
BOEKWEIT.		- 46 - -	4,75	Aveelzaad	f 15,25,50,75
N.Gr.Zd. 60 ℔ f	6,60	- 48 - -	4,95	G. Mosterdz.	f
- - 62 - -	7,10	- 50 - -	5,15	Lijnzaad	f
- - 64 - -	7,60	N.W.Voer 36 - -	3,60	Dederzaad	f
- Zw.- 60 - -	6,45	- - 38 - -	3,80	Gr. Gort	f 9,25,50,75, f 10
- - 62 - -	6,95	- - 40 - -	4,00	Parel dito	f 13 a f 15
- - 64 - -	7,45	N. Zw. - 36 - -	3,50	Raapolie per vat	f 51½
Veen 64 - -	7,35	- - 38 - -	3,70		

Tarwe vond weinig vraag en ging tot verlaagde prijzen slepend af. Rogge 25 ct. en Boekweit 30 ct. lager afgegeven. — Gerst minder begeerd. — Haver over 't geheel nagenoeg als voren verkocht. — Boonen weinig in omgegaan. Er was te zamen ongeveer 5 last nieuw Aveelzaad ter markt, dooreen puik van kwaliteit, hetwelk als genoteerd naar deugd is verkocht.

SCHIEDAM, 4 *Julij*. Moutwijn f 19,75; Jenever f 25,25; Amst. Proef f 26,50.

AMSTERDAM, 4 *Julij*. Hennep. Er is gedaan in: Petersb. Rein f 64, dito Halfrein f 57. Voorts is er van Riga aangebragt Rein, Uitschot en Pas, die waarschijnlijk in de volgende week zal ter markt gebragt worden.

AMSTERDAM, 5 *Julij*. Tarwe flaauw en zonder handel. — Rogge slap en alleen bij gerijven verkocht: 120 ℔ Pruis. f 233, en in publieke veiling 24 last o. Zweedsche 121, 122 ℔ f 210; 36 last o. Deensche 119, 120 ℔ f 207, f 211; 26 last dito 121 ℔ f 211. — Gerst en Haver zonder handel. — Boekweit bij uitslijting f 5 lager afgegeven: 119, 124 ℔ Amersfoorts. f 290, f 308; 113 ℔ Holst. f 250. — Witte Erwten prijshoudend, puike schaarsch ter veil.

Koolzaad traag: op 9 vat in Sept. 86½ p. vl. — Lijnzaad prijshoudend; 105 ℔ Riga f 370. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering tot de iets verlaagde prijzen vast: op 6/w. f 52,75; vlieg. f 51,25; Sept. en Oct. f 49,75 a f 50; Nov. en Dec. f 49,75. — Lijnolie dadelijk onveranderd, op levering prijsh.: op 6/w. f 46,50; vlieg. f 45,25; Sept., Oct., Nov. en Dec. f 44,50 a f 44,75. — Hennepolie op 6/w. f 51,50; vlieg. f 50. — Raapkoeken f 96 a f 100. — Lijnkoeken f 11¾ a f 14¼.

ROTTERDAM, 6 *Julij*. Tarwe: van Zeeuws. voor den tijd van 't jaar ruim aangevoerd, die tot f 1 per mud lager slechts gedeeltelijk opruimde. Roode f 15 lager met uiterst kleinen handel. — Rogge: Zeeuws. 60 a 70 ct. lager moeijelijk te verkoopen; overige soorten tot nog toe bijna zonder omgang. — Boekweit met weinig aftrek f 10 lager. — Gerst: Zeeuws. Winter als voren; Zomer 20 ct. lager. — Haver, Paardeboonen, Bruine en Witte Boonen, alsmede Erwten, alles in een doen; doch worden slechts met kleinigheden aangevoerd.

LONDEN, 3 *Julij*. De graanmarkt was heden niet ruim voorzien en schraal bezocht. De inl. tarwe bedong gemakkelijk de prijzen der vorige week, doch vreemde was verlaten en de notering is geheel nominaal. Puike gerst werd zeilende met 28 sh. betaald. Alle overige graanartikelen waren als l.l. Maandag.

Van den 6den. Granen flaauw.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 3 *Julij*. De prijs der boter was heden: 1ste soort de ½ ton f 39,50, 2de soort f 37,50.

LEEUWARDEN, 3 *Julij*. Geen markt.

AMSTERDAM, 6 *Julij*. De prijs der Boter was heden als volgt: Friesche f 44 a f 46; Kuinder f 44 a f 45; Kamper f 44 a f 46; Deventer f 37 a f 41; Zwolsche f 41 a f 44.

LONDEN, 4 *Julij*. De aanvoeren van Boter gedurende de afgeloopen week bestonden uit: van Harlingen 3149 v., Havre 229, Ostende 360, Antwerpen 115, Amsterdam 50/2, Rotterdam 184, Hamburg 69, Rouen 116, Schiedam 120, Leer 495, Dieppe 56, Guernsey 4, Gyon 15. De noteringen zijn: beste Friesche 96 a 98 sh., surplus 90 a 92 sh., 2de kwal. 76 a 80 sh., beste Hollands. 76 a 78 sh., Kamper en Zwolsche 94 a 98 sh., Bosscher 68 a 78 sh., Groninger 80 a 86 sh., Fransche 64 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 7 *Julij*. Ter markt van heden waren ongeveer 100 runderen aangebragt en was de handel vrij goed geanimeerd: kalfkoeijen van f 120 tot f 160; melkkoeijen van f 110 tot f 130; vetten van 25 tot 30 ct. het halve Ned. ℔; schapen tamelijk ter markt, doch weinig handel; varkens ruim aangevoerd, doch werd er weinig verkocht, doordien houders ongaarne tot den lager prijs wilden loslaten.

LEEUWARDEN, 3 *Julij*. Aangevoerd 300 runderen, waarvan 70 à 80 vette, de overige melk- en kalfkoeijen; de handel was iets williger ten gevolge van den gevallen regen; 120 vette kalveren niet zoo begeerd, zoo ook de schapen, waarvan er circa 300 ter markt waren; voor varkens en biggen, 300, worden bij voortduring hooge prijzen bedongen. Een 25tal goede werkpaarden vonden gereede koopers.

LONDEN, 3 *Julij*. De veemarkt was goed voorzien en de prijzen waren vast op den stand van Maandag, geldende puike ossen 3 sh. 10 p. a 4.2 en puike Schotsche 3.10 a 4.2 per 8 pond.

LONDEN, 6 *Julij*. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 3818 runderen, 304 kalveren en 24,980 schapen. Voor runderen was de stemming flaauw; kalveren en schapen werd tot de Vrijdag j.l. besteedde prijzen verkocht.

EFFECTEN-BEURS.
AMSTERDAM, 6 *Julij*.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63¾; Dito Dito 3 pCt. 77; Dito Dito 4 pCt. 96¼. — BELGIE, bij *Rothschild*, 2½ pCt. 53⅛. — SPANJE, Onbep. Stukken 1½ pCt. 25⅝; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 38 3/16; Dito Buitenl. 85 £ 3 pCt. 43⅛. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 46 3/16; Dito 1856, 3 pCt. 45¼. — RUSLAND, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 105⅛; Dito te Londen 4½ pCt. 97; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 99⅞. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 77; Dito Dito 2½ pCt. 39⅞; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 88⅜; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 78 1/16. — MEXICO, Onbep. Stukken 3 pCt. 22¼.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

S. C. RAVEN
en
Q. M. SCHNEITHER.

HAARLEM, 2 Julij 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een *MEISJE* GEZINA JANTINA VEENHOVEN—DE BOER.
HOOGEZAND, 3 Julij 1857.

*** Bevallen van eene DOCHTER M. C. A. VAN STEDUM, geliefde Echtgenoot van

A. B. MUNRO,
Pred.

BLOKZIJL, 3 Julij 1857.

*** GRONINGEN, 6 Julij 1857. Bevallen van een ZOON J. W. BOSSCHART, Echtgenoot van

JACs. HORDIJK.

*** Bevallen van een welgeschapen ZOON J. KRAUS, geliefde Echtgenoot van

G. H. UITHOF.

GRONINGEN, 6 Julij 1857.
Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 30 Junij 1857. Heden ontvingen wij de voor ons en zijne Broeders en Zusters zoo treurige zekerheid, dat onze geliefde oudste Zoon en Behuwdzoon MICHAËL ADRIAAN, *Sergeant der Infanterie bij het O. I. Leger*, den 24sten October 1856 te *Buitenzorg* is overleden.

Mr. J. W. KEISER.
C. A. H. KEISER,
CLOETE.

Eenige kennisgeving.

*** Heden ontvingen wij het treurig berigt, dat onze geliefde Broeder en Behuwd-Broeder, de WelEdelGestrenge Heer H. E. G. LODER, *Kapitein der Infanterie bij het Oost-Indisch leger*, den 25sten Maart l.l., in den ouderdom van 33 jaren, te *Samarang* is overleden.

SCHEEMDA, 1 Julij 1857.

C. J. J. LODER.
Uit aller naam.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed onze veelgeliefde Moeder, Mejufvrouw ANNA WAALKENS, Wedw. van wijlen den WelEerwaarden Zeer Geleerden Heer JACOBUS ALBERTUS UILKENS, in leven *Predikant te 't Zandt*, in den ouderdom van ruim 52 jaren.

GRONINGEN, 2 Julij 1857.

TH. F. UILKENS, J.A.ZN.
Mede namens mijne Broeders en Zusters.

*** ZUIDBROEK, 2 Julij 1857. Heden overleed alhier, zeer onverwachts, in den ouderdom van 53 jaren, onze geliefde Broeder en Behuwdbroeder, Mr. RHIJNVIS FEITH, *Notaris te Zuidbroek*.

Uit aller naam:
H. O. FEITH.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na een lijden van weinige dagen, mijn geliefde *ZOON* en mijner Kinderen en Behuwdkinderen waarde Broeder BENNO JANS BENNEMA, in den ouderdom van bijna 37 jaren.

WINSCHOTEN, 4 Julij 1857.

E. B. NAP,
Wedw. J. ALTING BENNEMA.

*** Heden overleed onze geliefde Moeder WIJTSKE L. REINDERS, Wed. wijlen T. E. SMIT, in den ouderdom van ruim 58 jaren.

HOOGEZAND, 4 Julij 1857.

Mede namens Broeders en Zusters,
EGBERTUS SMIT.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden ontsliep, tot onze bittere droefheid, onze jongste lieveling, GERHARD JAN, nog naauwelijks 13 weken oud.

SCHEEMDA, 5 Julij 1857.

M. J. TER HASEBORG.
G. J. DICK.

*** Nog treurende over het op den 27sten Februarij l.l. geleden verlies van ons *eenig* Zoontje, behaagde het den Heer om ook heden ons *eenig* Dochtertje, HELENA WILHELMINA, ruim tien maanden oud, tot zich te nemen.

GRONINGEN, 6 Julij 1857.

CHR. DE WIJS.
J. G. DE WIJS—IMMINK.

*** Voor de vele BEWIJZEN van DEELNEMING gedurende de ziekte van den eerstondergeteekende, betuigen wij onzen **Hartelijken Dank.**

GRONINGEN, 7 Julij 1857.

J. A. ELSINGA.
A. R. ELSINGA—COPINGA.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.